

Llegendes de l'abril

Abans-d'ahir va ser Sant Jordi, patró de Catalunya des de fa molts segles. Em sembla que va ser el 1456 –en això de les dates soc molt dolent–, que en va ser proclamat. Sant Jordi era grec i era un soldat romà, amb càrrec, em sembla que era tribú. Quan Dioclecià va donar l'ordre de perseguir els cristians, Jordi s'hi va negar, dient que ell també ho era, de cristià. L'emperador es va enfurismar i el va condemnar a mort. Sobre el martiri del futur sant es van començar a teixir llegendes. El que sembla que és cert és que va ser decapitat. Aviat va començar a tenir molts devots i l'emperador Justinià va construir una església sobre la seva tomba. La devoció al sant es va expandir per tot l'imperi oriental. Quan els croats cristians van anar a Orient es van trobar amb una devoció arrelada i viva. Ricard Cor de Lleó va portar-la a Anglaterra i ara sant Jordi n'és patró, així com d'altres països d'Occident. A Roma es va bastir una preciosa basílica en honor seu, San Giorgio in Velabro. A Venècia, San Giorgio Maggiore, a l'illa que porta el seu nom, amb una església construïda per Palladio. La república veneciana va regalar un fragment de relíquia seva als catalans, relíquia que es conserva a la capella de Sant Jordi del Palau de la Generalitat. I com que l'abril és mes de roses, la festa del sant es va associar a la rosa, i els nois regalaven roses a les seves enamorades. I encara ho fan.

Això del llibre és molt més tardà, sí, molt més. Perquè no n'hi havia, de llibres, encara. Des que sant Jordi és patró de Catalunya, el

1456, any que encara no s'havia inventat la impremta, any que suposem que va començar tot això de les roses, de llibres no n'hi havia. I ajuntar les roses amb els llibres és molt més tardà. Suposo que va començar, posem-hi, cap al 1930, quan el rei Alfons XIII va declarar el 23 d'abril Dia del Libro espanyol. Tot va començar uns anys abans a Barcelona, quan un editor valencià, devot de Cervantes, va demanar al Gremi de Llibrers de la ciutat dedicar un dia al llibre. Ell va proposar el 7 d'octubre, que sembla que és el dia que va néixer Cervantes. I així es va fer. Però després se'ls va acudir passar la celebració al 23 d'abril, que era el patró de Catalunya i el dia no de la

NARCÍS COMADIRA

ESCRIPTOR I PINTOR

Jo crec que un tribú romà com sant Jordi sabia llatí i estimava el seu cavall

mort de Cervantes sinó del seu enterrament. Ja ho veuen. O sigui que allò que va dir un cèlebre escriptor espanyol que "*siempre había sido el día del libro y Sant Jordi se metió allí*" no és en absolut veritat. Sempre havia estat Sant Jordi i el llibre s'hi va ficar molt més tard. També va dir, aquest famós escriptor espanyol, fent una de les *boutades* a què és tan aficionat, que sant Jordi no sabia llegir i que era un maltractador d'animals. A veure qui la diu més grossa! Jo crec que un tribú romà sabia mínimament llatí –i potser grec i tot– i que això dels animals ve de la història del drac llegendari. Jo crec que un tribú romà estimava el seu cavall, com a mínim.

FRANCESC MELCION

La llegenda del drac, que a Catalunya hem situat a Montblanc, és una simple llegenda com tantes n'hi ha que es refereixen als sants. Ja la saben, i no m'entretindrà a explicar-la amb detall. Un drac ganut reclamava cada dia dues ovelles i els ciutadans de Montblanc els hi donaven. Però les ovelles van escassejar i llavors hi van afegir persones. Ho feien a sorts. Fins que un bon dia va tocar a la filla del rei, que era molt jove i bonica i donzella –només faltaria!– i va tenir tanta sort, la noia, que sant Jordi passava per allà i es va enfrontar amb el drac i el va matar. En fi, molt bonic, però una llegenda com tantes altres. A vegades hem canviat el drac per una aranya, perquè com que rima amb Espanya, podíem fer-hi tots els jocs de paraules que vulguin.

Una altra llegenda de l'abril és la que es refereix a Salvador Espriu. A mi me la van explicar l'altre dia. Sembla, diuen, que ha aparegut una carta del poeta dirigida al seu advocat, dient-li que volia que l'incineressin i que de cap manera volia ser enterrat al cementiri d'Arenys de Mar. Això potser és veritat. La llegenda és que un dia, posem-hi del mes d'abril, el poeta va anar a passejar amb uns amics i que van pujar fins al cementiri. El cementiri d'Arenys és molt bonic, ja ho saben, i si no hi han estat mai els en recomano la visita. Però resulta que, a tocar del cementiri, s'hi havien aixecat uns blocs de pisos desmesurats, espantosos. El boom turístic, la immigració... Espriu, quan els va veure, es va horroritzar, i va proferir aquella famosa frase que s'ha fet llegenda: que m'enterrin allà on vulguin!

Això ara sí que toca

Què passa quan una persona decideix fer un donatiu de 100 euros a una entitat que investiga l'ELA? En què es tradueix que una empresa aposti per la cultura local i es converteixi en mecenes d'un artista emergent? Què implica que una fundació construeixi un *hospice* pediàtric gràcies a donacions privades?

Totes aquestes situacions tenen un denominador comú: la implicació directa de la ciutadania en la millora del seu entorn. Una manera de participar activament en la vida social, cultural i científica del país. Això és el mecenatge. Això és la filantropia.

Catalunya ha estat històricament un país amb una societat civil compromesa, capaç d'organitzar-se i donar resposta a necessitats col·lectives. El nostre teixit associatiu i fundacional –amb centenars d'organitzacions actives en àmbits com l'acció social, la cultura, la salut o la recerca– ha contribuït de manera decisiva a vertebrar el territori i a generar cohesió

social des de la proximitat. Aquest compromís, però, necessita eines. I aquí és on entra el marc normatiu.

En l'àmbit estatal, la recent reforma de la llei de mecenatge ha demostrat que és possible arribar a acords i avançar. Es tracta d'un pas positiu, fruit de la feina sostinguda del tercer sector i de la interlocució amb les institucions i el poder legislatiu, que contribueix a incentivar la filantropia i reconèixer el paper de la societat civil.

Però, i a Catalunya? Avui dia, el nostre país encara no disposa d'una llei pròpia de mecenatge. Sabem que hi ha un treball avançat, però el recorregut legislatiu encara és llarg. Des de l'abril del 2025, el procés està paral·litzat a l'espera que el Govern faci públic el text de l'avantprojecte de llei i el sotmeti al tràmit d'audiència i informació pública.

És legítim preguntar-se: per què anem tan tard?

EUGÈNIA BIETO

PRESIDENTA DE LA COORDINADORA CATALANA DE FUNDACIONS

Fomentar la filantropia no és només una qüestió solidària; és també una aposta pel desenvolupament del país

A Catalunya existeixen incentius fiscals autonòmics per a determinats àmbits –com la promoció de la llengua, el medi ambient o la recerca–, però aquests beneficis no arriben a les altres finalitats d'interès general, com l'acció social, l'educació, la salut o la cultura, per posar alguns exemples. Aquesta situació genera una asimetria difícil de justificar. Si bé és positiu incentivar determinades causes, no podem obviar altres pilars fonamentals del nostre model de país. No reconèixer-les de manera equitativa en el sistema d'incentius fiscals limita el potencial de la filantropia i redueix la capacitat de mobilització de recursos privats en àmbits clau per al benestar col·lectiu.

L'experiència internacional és clara. Als països on s'han desenvolupat marcs fiscalment atractius per al mecenatge s'ha produït un efecte multiplicador: més acció so-

cial, més cultura, més recerca. Però també més ocupació, més activitat econòmica i, en definitiva, més retorn per al conjunt de la societat. Fomentar la filantropia no és només una qüestió de solidaritat; és també una aposta estratègica per al desenvolupament del país.

Per això, Catalunya necessita –i mereix– una llei de mecenatge pròpia. Una llei ambiciosa, que reculli la pluralitat del nostre teixit cívic i comunitari, que reconegui el valor de tots els àmbits d'actuació i que incentivï de manera efectiva la participació de la ciutadania. No partim de zero. Hi ha consens. Hi ha experiència. Hi ha voluntat de tots els actors del mecenatge. El que falta ara és decisió política. És el moment que el Govern escolti el sector, acceleri el procés legislatiu i faci pedagogia sobre la importància del mecenatge. Perquè impulsar la filantropia no és només afavorir les entitats; és construir un país més just, més cohesionat i amb més capacitat de respondre als reptes col·lectius.

Això, senzillament, ja toca.